

CHEMARE CĂTRE COMUNITATEA ȘTIINȚIFICĂ DE PE AMBELE MALURI ALE PRUTULUI

Pentru promovarea calității, integrității și responsabilității în cercetarea științifică

Într-o epocă în care știința este chemată să ofere răspunsuri la provocări majore ale societății — de la sănătate publică, securitate alimentară și energetică până la schimbări climatice, inteligență artificială și dezinformare — responsabilitatea comunității academice devine mai mare ca oricând.

Academia Română și Academia de Științe a Moldovei, împreună cu personalități ale științei mondiale apropiate spațiului nostru academic, adresează cercetătorilor, profesorilor, conducătorilor de doctorat, tinerilor oameni de știință, universităților, institutelor de cercetare și factorilor de decizie de pe ambele maluri ale Prutului chemarea de a reafirma un principiu fundamental: valoarea cercetării științifice nu se măsoară prin numărul publicațiilor, ci prin calitatea, originalitatea, rigoarea, integritatea și impactul lor real asupra cunoașterii și societății.

În ultimele decenii, presiunea pentru publicare rapidă și pentru acumularea de indicatori cantitativi a generat, în multe sisteme academice, o schimbare îngrijorătoare de accent: de la descoperire la raportare, de la conținut la aparență, de la valoarea ideii la contabilizarea articolelor. În unele cazuri, mecanismele de evaluare au încurajat nu cercetarea profundă și responsabilă, ci multiplicarea artificială a producției științifice.

Această tendință riscă să afecteze încrederea publică în știință, să slăbească exigența academică și să descurajeze cercetarea autentică, dificilă, de durată, care nu produce întotdeauna rezultate imediate, dar care stă la temelia marilor descoperiri.

Considerăm că a venit momentul unei schimbări de paradigmă. Comunitatea științifică românească, în sens larg, are datoria de a promova o cultură a calității, nu a cantității; a integrității, nu a aparenței; a excelenței reale, nu a performanței statistice.

Facem apel către cercetătorii de pe ambele maluri ale Prutului:

- să acorde prioritate publicațiilor științifice riguroase, validate prin evaluare colegială exigentă și onestă;
- să evite practicile editoriale care transformă publicarea științifică într-un simplu serviciu comercial;
- să nu confunde vizibilitatea numerică cu valoarea științifică autentică;
- să susțină revistele, editurile și platformele academice care respectă standarde înalte de etică, transparență și evaluare;
- să promoveze cercetarea interdisciplinară, originală și relevantă pentru societate;
- să formeze tinerii cercetători în spiritul responsabilității, al exigenței metodologice și al respectului pentru adevăr;
- să apere libertatea cercetării și demnitatea profesiei de om de știință.

Adresăm, totodată, un apel către instituțiile de învățământ superior, institutele de cercetare, agențiile de finanțare și organismele de evaluare din România și Republica Moldova să revizuiască criteriile de promovare, finanțare și recunoaștere academică, punând accentul pe calitate, contribuție originală, impact științific real, integritate și relevanță socială, nu pe simpla acumulare de publicații.

cont de natura domeniului științific, de valoarea ideilor, de soliditatea metodologică, de contribuția la formarea tinerilor, de colaborările internaționale autentice și de impactul asupra dezvoltării societății.

Știința nu poate fi redusă la cifre. Indicatorii bibliometrici pot fi instrumente utile, dar nu pot substitui judecata academică, evaluarea calitativă și responsabilitatea comunității științifice. Acolo unde cantitatea devine scop în sine, calitatea este pusă în pericol. Acolo unde viteza publicării înlocuiește rigoarea, însăși credibilitatea științei este afectată.

În fața acestor riscuri, chemăm comunitatea științifică de pe ambele maluri ale Prutului să reafirme demnitatea cercetării autentice. Să cultivăm publicații mai puține, dar mai solide. Să prețuim ideile care deschid drumuri, nu doar articolele care completează statistici. Să susținem excelența care rezistă în timp, nu succesul efemer al clasamentelor.

Știința are nevoie de libertate, dar și de responsabilitate. Are nevoie de deschidere, dar și de discernământ. Are nevoie de acces liber la cunoaștere, dar și de mecanisme care să protejeze calitatea, etica și adevărul.

Academia Română și Academia de Științe a Moldovei își exprimă angajamentul de a promova, împreună, o cultură academică bazată pe excelență, integritate și responsabilitate. Viitorul cercetării în spațiul nostru comun depinde de curajul de a spune limpede că adevărata performanță științifică nu se măsoară în volum, ci în valoare.

Adresăm această chemare oamenilor de știință de pe ambele maluri ale Prutului cu încrederea că, prin luciditate, solidaritate academică și respect față de adevăr, putem consolida un spațiu științific românesc demn, credibil și competitiv la nivel european și mondial.

Să promovăm calitatea înaintea cantității.

Să apărăm integritatea înaintea aparenței.

Să punem știința adevărată în serviciul cunoașterii, al educației, al demnității umane și al viitorului comun.

Semnatori:

Acad. Marius ANDRUH
Președintele Academiei Române

Acad. Ion TIGHINEANU
Președintele Academiei de Științe a Moldovei

Prof. Randy W. SCHEKMAN
Laureat al Premiului Nobel pentru Fiziologie sau Medicină
Membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei

